

KORRALDUS

21.04.2026 nr DM-130659-24

Tarikatsi liivakarjääri keskkonnaloa andmisest keeldumine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48 ja § 55 lõike 2 punkti 11, haldusmenetluse seaduse § 61 lg 1 ning tuginedes Kambja Vallavolikogu 19.02.2025 otsusest nr 6 ja 18.02.2026 otsusest nr 14, **otsustab** Keskkonnaamet:

1.1. Keelduda ettevõttele Heidelberg Materials Kunda AS (registrikood 10156772) Tarikatsi liivakarjääri keskkonnaloa andmisest.

1.2. Käesolev korraldus jõustub teatavakstegemisest.

2. ASJAOLUD

Heidelberg Materials Kunda AS (registrikood 10156772, aadress Jaama tn 2, Kunda linn, Viru-Nigula vald, Lääne-Viru maakond, Eesti; edaspidi ka *ettevõtte*) esitas Keskkonnaametile 03.01.2025 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 03.01.2025 dokumendina nr DM-130659-1) Tarikatsi liivakarjääri maavara kaevandamise keskkonnaloa (edaspidi ka *kaevandamisluba*) taotluse. Muudetud taotlus esitati 30.09.2025 (DM-130659-13).

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

Heidelberg Materials Kunda AS taotleb kaevandamisluba Tarikatsi liivakarjääri mäeeraldisele, mis asub Tartu maakonnas Kambja vallas Ivaste külas, katastriüksusel Elva metskond 14 (tunnus 28201:009:0453). Kinnistu otstarve on 100% maatulundusmaa ja selle omanik on Eesti Vabariik (kinnistu valitseja Kliimaministeerium, volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus). Taotletav ala jääb ligikaudu 303 hektarilise pindalaga katastriüksuse idaossa, hõlmates sellest ~17%. Maakasutuselt on tegu valdavalt metsamaaga.

Taotletav mäeeraldis hõlmab osaliselt Tarikatsi maardla (maavarade registri registrikaart nr 748) täiteliiva aktiivse tarbevaru plokke 1 ja 2. Kaevandatav varu asub ülalpool ja allpool põhjavee taset.

Tarikatsi liivakarjääri mäeeraldisel ning selle teenindusmaa pindalad on 22.18 ha. Kaevandamisloa esmataotluse kohaselt on seisuga 30.09.2024 mäeeraldisel täiteliiva aktiivne

tarbevaru 3 874 tuh m³ (1 plokk) ja täiteliiva aktiivne tarbevaru 930 tuh m³ (2 plokk, 1 ploki lamamis, allpool põhjavee taset). Kaevandatava täiteliiva maht 4 099 tuh m³. Keskmise aastane kaevandamismaht on 341 tuh m³. Katendi maht mäeeraldisel on 94 tuh m³, sellest mulla maht 0 tuh m³. Maavara kasutusalaadeks on betooni tootmine ja üldehitus. Korrastamise suunaks on maatulundusmaa (tehisveekogu ja metsamaa). Taotletava loa kehtivuseks 15 aastat.

Keskkonnaloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Eesti Geoloogiateenistus (02.01.2025 kiri nr 13-1/25-74).

Heidelberg Materials Kunda AS esitas 30.09.2025 parandustaotluse (DM-130659-13).

Muudetud taotluse kohaselt on Tarikatsi liivakarjääri mäeeraldisel ning selle teenindusmaa pindalad on 22,18 ha. Kaevandamisloa esmataotluse kohaselt on seisuga 30.09.2024 mäeeraldisel täiteliiva aktiivne tarbevaru 3 874 tuh m³ (1 plokk). Kaevandatava täiteliiva maht 3 405 tuh m³. Keskmise aastane kaevandamismaht on 254 tuh m³. Katendi maht mäeeraldisel on 94 tuh m³, sellest mulla maht 0 tuh m³. Maavara kasutusalaadeks on betooni tootmine ja üldehitus. Korrastamise suunaks on maatulundusmaa (metsamaa). Taotletava loa kehtivuseks 15 aastat. Taotlusele oli lisatud eksperthinnangud.

Keskkonnaloa parandatud taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Eesti Geoloogiateenistus (07.10.2025 kiri nr 13-1/25-1583).

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõuaseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 1990 eurot on tasutud 03.01.2025 riigilõivuseaduse § 136² lõike 1 punkti 4 kohaselt.

2.2. Keskkonnaloa taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Kaevandamisloa menetlusse võtmine on 17.01.2025 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 17.01.2025 kirjaga nr DM-130659-3 kaevandamisloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid.

Taotluse avalikustamise käigus laekus menetlusosaliselt E.K. 29.01.2025 e-kiri, kus esitati vastuväited taotluse menetluse kohta (DM-122539-7).

Taotluse avalikustamise käigus laekus menetlusosaliselt A.K. 29.01.2025 e-kiri, kus esitati arvamusi taotluse menetluse kohta (DM-122539-8).

Vastavalt maapõuseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 49 lõikega 6 saatis Keskkonnaamet 17.01.2025 kirjaga DM-130659-4 kohalikule omavalitsusele (edaspidi ka *KOV*) tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks Tarikatsi liivakarjääri kaevandamisloa taotluse, paludes oma arvamust kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse kohta selle saamisest arvates.

Kambja Vallavalitsus palus 20.01.2025 e-kirjaga pikendada Tarikatsi liivakarjääri keskkonnaloa kohta arvamuse avaldamise aega kuni 21.03.2025. Põhjenduseks toodi, et märtsikuine volikogu istung toimub 19.03.2025 (DM-130659-5).

Keskkonnaamet 28.01.2025 kirjaga nr DM-130659-6 nõustus tähtaja pikendamisega ning palus esitada aramus hiljemalt 21.03.2025.

Kambja Vallavolikogu andis 19.02.2025 otsusega nr 6 mittenõustuva otsuse kaevandamisloa taotlusele (DM-130659-9).

Keskkonnaamet 20.02.2025 kirjaga nr DM-130659-10 edastas ettevõttele Kambja Vallavolikogu 19.02.2025 otsuse nr 6 ja palus kaaluda kaevandamisloa taotluse menetluse jätkamise põhjendatust ning esitada oma kirjalik seisukoht 21 kalendripäeva jooksul kirja kättesaamisest alates.

Heidelberg Materials Kunda AS 14.03.2025 kirjaga teatas, et ei nõustu Kambja Vallavolikogu otsusega, mis puudutab Tarikatsi liivakarjääri keskkonnaloa taotlust. Taotleja leiab, et otsus ei arvesta piisavalt esitatud taotluse kõiki aspekte ja võimalikke leevendusmeetmeid. Soovitakse jätkata taotluse menetlemist, kuid kohalike inimeste hirmude vältimiseks jäetakse varu veealuse osa loa taotlusest välja. Lisaks tellitakse ekspertarvamus seoses rohealadega ja liikluskoormusega antud aladel. Ekspertarvamuse tulemusel saab loa tingimustesse määrata lisa kompensatsiooni- ja leevendusmeetmeid. Toetudes eelnenule palus taotleja lisaaega kuni 30.09.2025, et esitada muudetud taotlus ja tellida vajalikud ekspertiisid, et esitada põhjalikumalt läbimõeldud ja keskkonnahoidlikuma lahenduse (DM-130659-11).

Keskkonnaamet 17.03.2025 kirjaga nr DM-130659-12 nõustus parandustaotluse esitamisega hiljemalt 30.09.2025.

Heidelberg Materials Kunda AS esitas 30.09.2025 parandustaotluse (DM-130659-13).

Keskkonnaamet saatis 17.11.2025 kirjaga nr DM-130659-15 kaevandamisloa parandatud taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava mäeeraldise asukoha kohalikule omavalitsusele.

Kambja Vallavalitsus palus 28.11.2025 e-kirjaga pikendada Tarikatsi liivakarjääri keskkonnaloa kohta arvamuse avaldamise aega kuni 18.02.2026. Põhjenduseks toodi, et kohaliku omavalitsuse valimistulemuste kinnitamine on viibinud kohtuvaidluste tõttu, seetõttu ei ole võimalik loa taotlust volikogul menetlusse võtta enne, kui uus volikogu on moodustanud komisjonid, kes saavad taotlust menetleda (DM-130659-16).

Keskkonnaamet 02.12.2025 kirjaga nr DM-130659-17 nõustus tähtaja pikendamisega ning palus esitada arvamus hiljemalt 18.02.2026.

Kambja Vallavalitsus palus 11.02.2026 e-kirjaga pikendada Tarikatsi liivakarjääri keskkonnaloa kohta arvamuse avaldamise aega kuni 20.03.2026. Märkides, et Kambja Vallavolikogu on eelnevalt Tarikatsi kaevandamisloa kohta arvamust avaldanud. Arvamuse muutmiseks peab volikogu selle uuesti üle vaatama. Volikogu toimumisaeg on 18.02.2026, mille ajaks ei pruugi volikogu jõuda arvamuse avaldamist menetleda. See tähendaks, et järgmine muudetud eelnõu arvamuse avaldamise kohta oleks võimalik kinnitada alles 18.03.2026 (DM-130659-18).

Keskkonnaamet 12.02.2026 kirjaga nr DM-130659-19 nõustus tähtaja pikendamisega ning palus esitada arvamus hiljemalt 20.03.2026.

Kambja Vallavolikogu andis 18.02.2026 otsusega nr 14 mittenõustuva otsuse kaevandamisloa parandatud taotlusele (DM-130659-20).

Keskkonnaamet 19.02.2026 kirjaga nr DM-130659-21 edastas ettevõttele Kambja Vallavolikogu 18.02.2026 otsuse nr 14 ja palus kaaluda kaevandamisloa taotluse menetluse jätkamise põhjendatust ning esitada oma kirjalik seisukoht 21 kalendripäeva jooksul kirja kättesaamisest alates.

Heidelberg Materials Kunda AS 10.03.2026 kirjaga nr 1-3/5 teatas, et keskkonnaloa taotluse menetluse jätkamine on põhjendatud. Muudetud taotluses on arvesse võetud varasemalt esitatud märkusi ning kavandatav tegevus on võimalik korraldada viisil, mis vastab kehtivatele õigusaktidele ja võimaldab vajadusel kehtestada täiendavaid tingimusi ning leevendusmeetmeid keskkonnaloa andmisel (DM-130659-22).

Siiani ei ole leitud kõiki osapooli rahuldavat lahendust. Lähtudes, et Kambja Vallavolikogu 19.02.2025 otsusega nr 6 andis esmataotlusele ja 18.02.2026 otsusega nr 14 muudetud taotlusele keelduvad otsused, esineb Keskkonnaameti hinnangul MaaPS § 55 lg 11 kohane loa andmisest keeldumise alus, mistõttu ei saa Keskkonnaamet taotletavat keskkonnaluba anda.

HMS § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet 02.04.2026 haldusakti andmisest keeldumise otsuse eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus

haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul.

Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid 01.04.2026 kirjaga nr DM-130659-23. Ettepanekuid ja vastuväiteid määratud tähtaja jooksul.

Haldusakti eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud.

HMS § 40 lõikele 1 kohaselt annab loa andja enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis ettevõttelt 01.04.2026 kirjaga nr DM-130659-23 arvamust või vastuväiteid keskkonnavalda andmisest keeldumise otsuse eelnõule eelnõu saatmisest, st hiljemalt kuupäevaks 15.04.2026.

Heidelberg Materials Kunda AS ei esitanud arvamust tähtaja jooksul ega pikendanud vastamise tähtaega.

3. KAALUTLUSED

3.1. Õiguslik alus

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet. Vastavalt MaaPS § 55 lõike 2 punktile 11 keeldutakse kaevandamisloa andmisest, kui KOV ei ole nõus kaevandamisloa andmisega.

MaaPS § 55 lõige 4 kohaselt, kui KOV ei ole nõus kaevandamisloa andmisega, võib kaevandamisloa andja taotleja ettepanekul taotleda loa andmise nõusolekut Vabariigi Valitsuselt. Vabariigi Valitsus annab loa andmiseks nõusoleku vaid erandjuhul, kui selleks on ülekaalukas riigi huvi. MaaPS § 55 lõige 5 sätestab, et loa andja võib keelduda Vabariigi Valitsuse nõusoleku taotlemisest, kui valdkonna eest vastutava ministri hinnangul loa andmiseks riigi huvi ilmselgelt puudub.

3.2. Keskkonnamõju hindamise vajalikkus

Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda KMH vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle. Kuna Keskkonnaamet keeldub keskkonnavalda andmisest põhjusel, et KOV ei ole loa andmisega nõus, ei ole põhjendatud kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist.

3.3. Kaalutlused keskkonnavalda andmisest keeldumisel

Vastavalt MaaPS § 55 lõike 2 punktile 11 keeldutakse kaevandamisloa andmisest, kui KOV ei ole nõus kaevandamisloa andmisega.

Keskkonnaamet saatis 17.01.2025 kirjaga nr DM-130659-4 kaevandamisloa taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava mäeeraldise asukoha kohalikule omavalitsusele. Kambja Vallavolikogu andis 19.02.2025 otsusega nr 6 mitte nõustuva otsuse kaevandamisloa taotlusele (DM-130659-9). Põhjendusteks toodi:

Kambja Vallavalitsus on seisukohal, et ilma täiendavate põhjaveeuuringuteta ei saa olla kindel, et mõju lähedal asuvate majapidamiste kaevude veetasemele puudub. Lisaks ei ole analüüsist ega seletuskirjast võimalik leida, kuidas mõjutab põhjavee taseme langus plaanitava karjääri kõrval asuvat Pikkjärve (Ivaste Pikkjärv, VEE2106510) ja Tammejärve turbasood.

Kambja Vallavalitsus on seisukohal, et kuna loas pole hinnatud kaevandamisest tulevat koormust antud teedele ega kavandatud potentsiaalselt vaja minevaid meetmeid ja abinõusid, et teede konstruktsioon, kate ja kandevõime vastaksid suurenevale koormusele, pole Kambja Vallavalitsusel võimalik keskkonnaloo andmisega nõustuda.

Kambja Vallavolikogu leiab, et Tarikatsi karjääris kavandatavad tegevused on vastuolus kohalike elanike õigustatud vajaduste ja huvidega, samuti valla üldplaneeringuga. Kaevandamine toob kaasa piirkonna maaomanikele suure elukeskkonna muutuse, mis ei arvesta nende õigustatud ootusi oma rahulikule ümbruskonnale ning võimaliku veetaseme alanemise ohuga kaevudes.

Heidelberg Materials Kunda AS esitas 14.03.2025 kirjaga seisukoha Kambja Vallavolikogu 19.02.2025 otsusele nr 6. Taotleja märkis, ei nõustu Kambja Vallavolikogu otsusega. Leiti, et otsus ei arvesta piisavalt nende esitatud taotluse kõiki aspekte ja võimalikke leevendusmeetmeid. Lisati, et soovime jätkata taotluse menetlemist, kuid kohalike inimeste hirmude vältimiseks jätaksime varu veetaluse osa loa taotlusest välja. Lisaks soovime tellida ekspertarvamuse seoses rohealadega ja liikluskoormusega antud aladel. Ekspertarvamuse tulemusel saab loa tingimustesse määrata lisa kompensatsiooni- ja leevendusmeetmeid (DM-130659-11).

Heidelberg Materials Kunda AS esitas 30.09.2025 parandustaotluse koos eksperthinnangutega (DM-130659-13).

Keskkonnaamet saatis 17.11.2025 kirjaga nr DM-130659-15 kaevandamisloa parandatud taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava mäeeraldise asukoha kohalikule omavalitsusele.

Kambja Vallavolikogu andis 18.02.2026 otsusega nr 14 mittenõustuva otsuse kaevandamisloa parandatud taotlusele (DM-130659-20).

Kambja Vallavolikogu leiab, et Tarikatsi liivakarjääris kavandatavad tegevused on vastuolus kohalike elanike õigustatud vajaduste ja huvidega, samuti valla üldplaneeringuga. Kaevandamine toob kaasa piirkonna maaomanikele suure elukeskkonna muutuse, mis ei arvesta nende õigustatud ootusi oma rahulikule ümbruskonnale ning täielikult pole välistatud veetaseme alanemise oht kaevudes. Samuti pole teada kaevandamistegevuse tegelik mõju kohalikele teedele. Kohaliku omavalitsuse ülesanne on esindada ja kaitsta oma elanike huve ning tagada nende elukeskkonna säilimine ja turvalisus. Eeltoodust tulenevalt jääb Kambja Vallavolikogu

oma varasema seisukoha juurde, ega nõustu keskkonnaloa andmisega Tarikatsi liivakarjääri kaevandamiseks.

Heidelberg Materials Kunda AS esitas 10.03.2026 kirjaga nr 1-3/5 seisukoha Kambja Vallavolikogu 18.02.2026 otsusele nr 14. Heidelberg Materials Kunda AS märkis, et keskkonnaloa taotluse menetluse jätkamine on põhjendatud. Muudetud taotluses on arvesse võetud varasemalt esitatud märkusi ning kavandatav tegevus on võimalik korraldada viisil, mis vastab kehtivatele õigusaktidele ja võimaldab vajadusel kehtestada täiendavaid tingimusi ning leevendusmeetmeid keskkonnaloa andmisel. Seega Heidelberg Materials Kunda AS leiab, et Tarikatsi liivakarjääri keskkonnaloa taotluse menetluse jätkamine on põhjendatud (DM-130659-22).

MaaPS § 55 lõige 4 kohaselt, kui KOV ei ole nõus kaevandamisloa andmisega, võib kaevandamisloa andja taotleja ettepanekul taotleda loa andmise nõusolekut Vabariigi Valitsuselt. Vabariigi Valitsus annab loa andmiseks nõusoleku vaid erandjuhul, kui selleks on ülekaalukas riigi huvi. MaaPS § 55 lõige 5 sätestab, et loa andja võib keelduda Vabariigi Valitsuse nõusoleku taotlemisest, kui valdkonna eest vastutava ministri hinnangul loa andmiseks riigi huvi ilmselgelt puudub.

Heidelberg Materials Kunda AS ei ole kaevandamisloa andjale teinud ettepanekut taotleda loa andmise nõusolekut Vabariigi Valitsuselt.

MaaPS § 55 lg-st 5 tulenevalt keeldub Keskkonnaamet Vabariigi Valitsuse nõusoleku taotlemisest, kuna valdkonna eest vastutava ministri hinnangul loa andmiseks riigi huvi ilmselgelt puudub.

Kaevandamisloa andmine otsustatakse aasta jooksul nõuetekohase taotluse saamisest arvates. Seda tähtaega võib Keskkonnaamet seaduse järgi pikendada, kui ilmnevad asjaolud, mis ei võimalda loa andmise otsustamist selle tähtaja jooksul (MaaPS § 52 lõige 2 ja 3). Antud juhul on tähtaega pikendatud, loa taotlejale ja KOVile on antud piisavalt aega omavahel kokkuleppele jõuda, kuid KOV on oma otsusele kindlaks jäänud. Lähtuvalt MaaPS § 55 lg 2 p-st 11, ei ole Keskkonnaametile antud pädevust hinnata KOVi arvamuse õiguspärasust keskkonnaloa taotluse menetluses.

Eelnenut arvesse võttes, leiab Keskkonnaamet, et esineb MaaPS § 55 lg 2 p 11 tulenev alus keskkonnaloa andmisest keeldumiseks põhjusel, et KOV ei ole nõus keskkonnaloa andmisega.

4.VAIDLUSTAMINE

Käesolevat otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide käesoleva haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Teadmiseks: ARGO KUSLAP, ARGO PENTSA, Eesti Geoloogiateenistus, Elli Kahar, Kambja Vallavalitsus, KATRIN HEINSOO, Maa- ja Ruumiamet, osaühing PÄRN JA PÄRN, Rein Kahar, Riigimetsa Majandamise Keskus, Tsura Kinnistud OÜ

Aare Mark
vanemspetsialist
maapõuebüroo